

נזיר כ

עניין: מעשה דהילני המלכה

קרו אורה יט:

גמרא לימא בהא קמיפלגי ב"ש סברי משום גושא כו'. ע"י תוס' ז"ל שם דגרסי איפכא עיי"ש. ולפירושה קשה הא תחלה גזרו על גושא לחוד, ובשביל דחזרו וגזרו על אוירא יהיה מזה קולא. וגם אטו סוריא דלא גזרו על אוירא יהיה חמור מארץ העמים. ולפי פירש"י ז"ל דמונבו המלך היה מזרע חשמונאים כמו שפירש בפ"ק דב"ב (י"א ע"א) אם כן קשה מה הביאו ראייה ממעשה דהילני המלכה הא היא היתה קודם פ' שנה לפני החורבן ואז גזרו על אויר ארץ העמים כדאיתא בפ"ק דשבת (ט"ו ע"א). ולפרש"י קשה אמאי הורוה ב"ה להיות נזירה ז' שנים כיון דאז לא נגזר אלא על גושא. ולהתוס' ז"ל תיקשי הא ב"ש נמי מודו בזמן ההוא כיון דלא גזרו על אוירא עדיין. אבל בספרי הדורות ראיתי כי הילני ומונבו בנה גרים היו והיה קרוב לחורבן הבית, וכן כתב מהרש"א ז"ל שם בב"ב בח"א. וא"ש נמי בזה שלא צווה לעלות לארץ כי מולכת היתה בארצה ולא היה לה דבר עם החכמים, ואת"ש נמי קבלתה נזירות בח"ל אע"ג דאיכא איסורא וכמו שכתב הראב"ד ז"ל (ספ"ב מניירות), דבהיותה בארצה לא היו מעשיה ע"פ החכמים וכשבאה לארץ היו מעשיה על פי חכמים כדאיתא בריש סוכה (ב' ע"ב):

חידושי הגרי"ז יט:

אבל הרכב"ס בפ"ב מנזירות הל"כא מבואר וז"ל אין הנזירות נוהגת אלא בא"י ומי שנזר בחו"ל קנסינן אותו ומחייבין אותו לעלות לא"י ולהיות נזיר בא"י, כמנין הימים ש-נזר, לפיכך מי שנזר בזמן הזה בחו"ל, כופין אותו לעלות לא"י, ולהיות נוהג שם נזירות עד שימות או עד שיבנה בית המקדש, וכו' וכל זמן שהוא בחו"ל אסור לשתות בייין ולהיספא למתים, ולבלגה, וכל דקדוקי נזירות עליו, ואעפ"י שאין ימים אלו עולים לו, ואם עבר ושתה, או גלח או נגע במת וכיוצא בנגיעה, לוקה עכ"ל.

והנה מדברי הרמב"ם אלו דקאמר, דאין הנזירות נוהגת אלא בא"י, משמע דאינו משום הסומא, וכן ממה דקאמר דכופין אותו לעלות לא"י, דאם נימא מפני הסומא, א"כ הא איכא איסור להיות בחו"ל שהוא מיטמא עצמו, ואע"ג שהוא מחולל ועומד, מ"מ הא איסור איכא, או באופן שאינו מחוברין, דליכא מחולל ועומד, ובע"כ מיירי שלא נטמא, דהא מבואר ברמב"ם דטומאת ארץ העמים אינו אלא טומאת מגע ומשא, אלא דין מיוחד הוא דנזירות חו"ל אינו עולה לו מן המנין דאינו נוהג נזירות בחו"ל.

אבל צריך עיון דא"כ למה זה תלוי, אי משום גושא גזרו אי משום אוירא, וכן צ"ע לפי' התוס' שהוא משום טומאה, וכן לפי המבואר בפירושו על המשנה, הא מבואר לקמן דף נג' בפחנתינ דטומאת ארץ העמים אינו עולה לו מן המנין וצ"ע.

וכן ראייה מהא דקאמר דכל-זמן שהוא בחו"ל כל דקדוקי נזירות עליו, ואם נימא דכל הדין הוא מפני הסומא זה אינו אלא טומאה דרבנן, ואם כן פשיטא דכל דקדוקי נזירות עליו, אלא ע"כ דאינו נוהג נזירות בחו"ל אינו משום הסומא, ולכן קאמר דמ"מ כל דקדוקי נזירות עליו.

ומה שמקשה הראב"ד וז"ל א"א למה כופין אותו לעלות ולמנות, וכי יש שם טהרה, והלא כולנו טמאין טומאת מת ואין כאן הפרש בין א"י לחו"ל, ואסור להזיר בכל מקום עכ"ל. יכולים לומר לפי הדברים הנ"ל דהרמב"ם מיירי דלא נטמא, לא טומאת מגע ולא טומאת משא. דהיה גר בעליה. ומה שמקשה והלא כולנו טמאים טומאת מת, יכולים לומר שנזרו מליטמא בטומאת מת ע"כ.

והא דמבואר בגמרא דתלוי אי משום גושא גזרו, או משום אוירא י"ל דתלוי בזה דאי משום גושא גזרו, א"כ הוי כטומאת קבר, ולכן אינו עולה לו מן המנין, אבל איטמוס אוירא גזרו, א"כ אינו כטומאת קבר, וכמו שמבואר שם, דף נ"ג דאינו צריך הזאה ג' וז', דאינו כטומאת קבר, אלא טומאת אחרת, ולכן עולה לו מן המנין דלא הוי כטומאת המת.

רמב"ם פ"ב מהלכות נזירות

לנו בית כדי שויבא קרבנותיו במלאת ימי נזרו: **כא** אין הנזירות נוהגת אלא בארץ ישראל. ומי שנזר בחוצה לארץ קונסין אותו ומחייבין אותו לעלות לארץ ישראל ולהיות נזיר בארץ ישראל כמנין הימים שנזר. *לפיכך מי שנזר בזמן הזה בחוצה לארץ כופין אותו לעלות לארץ ישראל ולהיות נוהג שם נזירות עד שימות או עד שיבנה המקדש ויבא קרבנותיו במלאת ימי נזרו: **כב** וכל זמן שהוא

השנת הראב"ד
 *לפיכך מי שנזר בזה"ז בח"ל כופין אותו לעלות לא"י. א"א למה כופין אותו לעלות ולמנות וכי יש שם טהרה והלא כלנו טמאין טומאת מת ואין כאן הפרש בין א"י לחו"ל ואסור להזיר בכל מקום:

